

Opri Artističi fil-Knisja Parrokkjali ta' Marija Annunzjata Hal Tarxien

Kitba ta' Mario Fenech

■ Meta nkunu qegħdin inżuru xi waħda mill-knejjes tagħna armati waqt il-jiem tal-festa, spiss ninnutaw opri artističi kbar u sbieħ li jkunu esposti fil-knisja għal ftit jiem biss biex imbagħad jerġgħu jintrefgħu ghall-festa tas-sena ta' wara. Ikun hemm ukoll opri sbieħ li wieħed ikun jista' jammira matul is-sena kollha, bhal ma huma kwadri u statwi titulari, xogħol ta' skultura fl-irħam u l-gebla Maltija, kif ukoll pittura u dekorazzjoni tas-saqaf tal-knisja.

Il-knissja parrokkjali ta' Marija Annunzjata f'Hal Tarxien hija waħda minn dawk il-knejjes, li mhux biss waqt il-jiem tal-festa jkun fiha x'tara, iż-żda sahansitra matul is-sena, wieħed ikun jista' joqghod jifli tant opri sbieħ li hemm fiha.

Dan li qiegħed nikteb huwa magħruf sew minn bosta nies u sahansitra nafu li hafna snin ilu kien digħi magħruf kemm din il-knisja kienet għal qalb il-poplu li kien midħla tagħha.

Fl-ewwel volum tal-*Malta illustrata*, il-Konti Ciantar kiteb li l-Knisja tal-Lunzjata kienet mgħammra tajjeb b'dak kollu li jinħtieg u meta din il-kitba ġiet ippublikata mill-ġdid fis-sena 1780, gie miżjud mill-awtur li kien sar kor ġid, orgni, tapizzerija li kienet thallset mil-Legat ta' Gwann Barbara u kienet saret ukoll qanpiena ġidha.

L-Altar Maġġur ta' din il-knisja sar bil-flus li kien ħallha fil-Fundazzjoni fl-Atti tan-Nutar Bernardu Marija Callus datat 24 ta' Settembru 1755,

Dun Gwann Barbara (1670-1759). L-Altar li kien hemm qabel kien tal-ġebel, għalhekk sar kuntratt għand in-Nutar Alousius Bonnici, nhar id-19 ta' Novembru 1775, fejn kien ġie mqabbad il-Marmista Alonius Nicholas mill-Isla biex dan jaħdem Altar ta' l-Irħam ghall-Knisja Parrokkjali. Kellu jaħdem ukoll il-medaljuni li jfakkru l-Konsagrazzjoni tal-Knisja; Ċerimonja Solenni li kienet seħħet nhar il-Hamis 9 ta' Mejju 1782, Festa ta' Lapsi, u li kienet tmexxiet mill-Wisq Rev. Fra Vincenzo Labini, Isqof ta' Malta. L-Altar tpoġġa fil-post mill-bennej Giovanni Xerri, li kien mgħejjun minn Petruzzu Debono, Fosmano Scolaro, Marchio Schembri, Mikael Galdes, Marju Schembri, Giovanni Theuma, Salvu Spiteri u Vincenzo Sammuit. Iċ-Ċerimonja tal-Konsagrazzjoni ta' dan l-Altar saret nhar id-19 ta' Diċembru 1779. Francesco Arpa kien hadem il-bieba tat-tabernaklu fil-fidda. Din kienet insterjet mill-Franciżi meta dawn kienet jaħkmu Malta.

Opri oħrajn li wieħed jista' jara f'din il-Knisja Parrokkjali matul is-sena kollha, huma l-ghadd ta' kwadri sbieħ u ta' artisti magħrufa li hemm fuq l-altari tal-knisja. Sabiha ukoll hija d-dekorazzjoni u l-pittura tal-koppla u tas-saqaf tal-Knisja. Francesco Zahra (1710 - 1773) għamel il-Kwadru tal-Madonna tar-Rużarju u l-kwadru tal-altar ta' San Ġużepp.

Għal pagħna 82...

Altar Maġġur

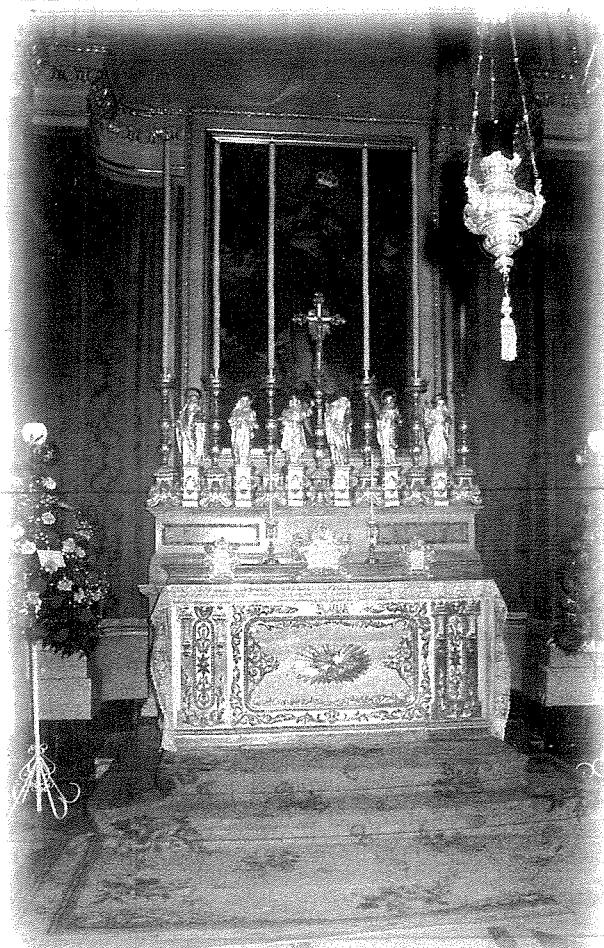
Rokku Buhagiar (1725-1805) għamel il-kwadru ta' l-Immakulata għal fuq l-altar tal-Fratellanza tal-Kunċizzjoni, fil-waqt li Pawlu Camilleri Cauchi pitter diversi figuri Bibbliċi mas-saqaf ta' din il-Kappella fis-sena 1983. Il-Kurċifiss li hemm fuq wieħed mill-altari ta' din il-knisja huwa xogħol sabiħ hafna u skond l-artist Rafel Bonnici Cali, dan huwa ta' l-iskultur Melkior Gafà. Nafu li meta kienet twaqqfet is-Sodalità ta' l-Agonija mill-Isqof Astiria nhar it-30 ta' Awissu 1674, il-Fratelli mill-ewwel kienu hasbu biex ikollhom Kurċifiss, minbarra li huwa opra sabiħa, għandu wkoll devvozzjoni kbira w-antika lejh. Fost ix-xogħlijet li għamel l-artist Ġużeppi Cali għal din il-knisja, naraw fuq wieħed mill-altari, il-kwadru tad-Duluri. Hawnhekk Cali wera l-hila kbira tiegħu, kemm fil-kulur, kif ukoll fl-espressjoni u l-moviment. Tpogħġa fuq l-altar lejn is-sena 1880, fi żmien meta l-Kappillan tal-Parroċċa kien Dun Franġisk Feliċ Attard.

Fuq l-altar tal-Madonna tal-Karmnu, naraw żewġ kwadri oħra. Il-kwadru kbir huwa xogħol ta' l-artist Enrico Regnaud. Dan kien ġallas għalihi Giovanni Farrugia, skond ix-xewqa tiegħu li kien ġalla fit-testment tiegħu tat-30 ta' Marzu 1719. Meta twaqqfet il-Fratellanza tad-Duttrina fuq dan l-altar, b'digriet tal-Vigarju Mons. Carmelo Scicluna nhar it-13 ta' Mejju 1874, il-Fratelli hadu īx-sieb li jagħmlu sotto kwadru tal-Madonna tad-Duttrina. Dan huwa xogħol ta' Pietro Gagliardi u sar fl-istess sena tat-twaqqif tal-Fratellanza.

Dawn l-opri li semmejt f'dan l-artiklu tallum huma biss ftit mill-hafna li wieħed jista' jara fil-Knisja Parrokkjali ta' Marija Annunzjata ta' Hal Tarxien.

Nispera li jkoll li ċ-ċans f'artikli oħrajn bħal dawn biex inkompli nikteb dwar opri oħrajn li l-poplu ta' Hal Tarxien, bl-imħabba kbira tiegħu lejn Marija Annunzjata, għamel matul is-snin biex żejjen bl-ahjar mod dan it-Tempju Marjan.

Il-Festa t-Tajba lil Kulħadd.

Altar tal-Kunċizzjoni

Altar tad-Duluri